

שתחשב שמירה ולא תחשב היסח הדעת? והרי ודאי מסתבר שבאופן זה הרי הוא כמי שהסיח דעתו לגמרי מן הטומאה, ומן הדין שיהא טעון אפילו הזאת שלישי ושביעי ואף לתרומה.⁽¹⁸⁾

ומשנינן: אין, אכן יש שמירה לחצאין, ולענין מה שנשמר הרי הוא טהור, ולענין מה שהסיח דעתו הרי הוא טמא.

והתניא [בניחותא]: עודה הסל של גרוגרות על ראשו, כלומר, מי שהיה לו סל גרוגרות על ראשו.⁽¹⁹⁾

ומגריפה [כלי להפרדת גרוגרות מדובקות] בתוכו של הסל. ואמר: לבי על הסל והגרוגרות שבתוכו לשומרם בטהרה, ואין לבי על המגריפה שתישמר בטהרה.

הרי הסל והגרוגרות שבתוכו טהור, ואפילו לקדשים כיון שלא הסיח דעתו מהם, ואילו המגריפה טמאה מדרבנן, לענין קדשים ותרומה, משום היסח דעתו.

והוינן בה: והרי כיון שהסיח דעתו מן המגריפה והיא עצמה טמאה מדרבנן לענין קדשים, תטמא מגריפה לסל לענין קדשים!?

ומשנינן: אין כלי מטמא כלי.⁽¹⁾

ואכתי הוינן בה: ותטמא המגריפה למה

שבתוכו, שהרי המגריפה נוגעת בגרוגרות עצמם!?

אמר תירץ רבא: באומר: שמרתיה למגריפה מדבר המטמאה טומאה הראויה לטמא את אחרים, ולא שמרתיה מדבר הפוסלה בטומאה שאינה מטמאת את אחרים,⁽²⁾

וואם תאמר: כיון שהמגריפה שמורה מלטמא אחרים, אם כן למאי נפקא מינה שהיא טמאה!?! ראה מה שביאר רש"י בחגיגה כ א.

הרי למדנו: אף שמירה לחצאין שמירה היא. איגלגל מילתא ומטאי לקמיה דרבי אבא בר ממל, נתגלגלה הקושיא על משנתנו, ממה ששנינו "אונן ומחוסר כפורים צריכים טבילה לקודש", ואשר נדחקה הגמרא ליישבה, לפני רבי אבא בר ממל.

אמר להו רבי אבא בר ממל: וכי לא שמיע להו, לאלו שהקשו את הקושיא על משנתנו מן המשנה בחגיגה, הא דאמר רבי יוחנן אמר רבי: תרומה שנגעה בשני לטומאה נעשית שלישי לטומאה מן התורה, ואסור לאוכלה. אבל אינה מטמאת את האדם האוכלה, ואולם חכמים גזרו כי האדם האוכל מאכל שהוא שלישי של תרומה עצמה,⁽³⁾ אסור הוא לאכול בתרומה, כי באכילתו הוא נעשה שלישי לטומאה,

1. ראה מה שתמה על זה הרש"ש בחגיגה כ א, וראה היטב ברש"י כאן בד"ה לבי על הסל.

2. נתבאר לפי פשוטו, וכנראה מדברי רש"י בחגיגה כ א; אך ראה רש"י כאן.

3. כלומר, תרומה עצמה שנעשית שלישי

18. מסתבר שקושיא זו באה לפרוך גם את הישוב הקודם לענין הזאת שלישי ושביעי, ועל פי זה נתבאר בפנים.

19. בחגיגה כ א הגירסא היא: הושיט ידו בסל, והסל על כתיפו.

אמר רב ירמיה מדיפתי: לא קשיא:

כאן, משנתנו המתרת לאונן לאכול בערב בקדשים עוסקת בליל פסח שהוא זמן אכילת קרבן פסח, כי אז מותר הוא אף בשאר קדשים, וכדמפרש ואזיל.

כאן, זו ששנינו: אבל לא בקדשים, בשאר ימות השנה.

ומפרשינן טעמא: בליל פסח, איירי דאכיל פסח, אכיל נמי בקדשים. אך בשאר ימות השנה דלא חזי, לא חזי [כיון שאינו ראוי, אינו ראוי].

ומאי "אבל לא בקדשים" ששנינו בפסחים, שמשמע לכאורה שבשעה שאוכל הוא את הפסח אסור הוא באכילת שאר קדשים?

היינו, אבל לא בקדשים של כל השנה כולה, ומיהו בליל פסח מותר הוא אף בשאר קדשים.

רב אסי אמר, לא קשיא:

כאן, מה ששנינו "אבל לא בקדשים", מיירי בכגון שמת לו מת רק בארבעה עשר [בערב

מדרבנן, כמו דרגת הטומאה של המאכל שאכל. ומכל מקום, מותר הוא ליגע בתרומה.

אלמא, הרי מוכח, שמצינו במעלות שעשו חכמים, שבאכילה עבוד רבנן מעלה, ואילו בנגיעה לא עבוד רבנן מעלה.

הכא נמי, כשעשו חכמים מעלה בקדשים להצריך את האונן טבילה, רק באכילה עבוד רבנן מעלה שלא יאכל קדשים עד אשר יטבול כטמא, אבל בנגיעה לא עבוד רבנן מעלה.

שנינו במשנה: אונן נוגע ואינו מקריב ואינו חולק לאכול. ורמינהי סתירה לכאורה, ממה ששנינו במסכת פסחים [צא ב]: אונן טובל ואוכל את פסחו לערב, אבל לא בקדשים. כי לדעת התנא של המשנה אנינות לילה שלאחר יום המיתה אינה אסורה אלא מדרבנן, ורק את פסחו התירו לו חכמים, ומשום שאם נאסרנו באכילת פסח, שמא יימנע מעשיית הפסח ויתחייב כרת, ולא העמידו חכמים את דבריהם במקום כרת.⁽⁴⁾ מה שאין כן בשאר קדשים, אסור הוא לאכול אף בערב שלאחר יום המיתה. ותיקשי על משנתנו המתרת לו לאכול בקדשים לערב!?

ב. לשון רש"י הוא: גבי פסח לא העמידו דבריהם במקום כרת, גבי קדשים העמידו דבריהם במקום עשה דאכילת קדשים, והוא על פי הגמרא בפסחים צב א; והנה בתחילת הפרק בהערות הובאו דברי ה"מנחת חינוך", שעשה דאכילת קדשים אין שייך אלא במי שחולק בקדשים, אבל מי שאינו ראוי לחיטוי ואינו חולק בקדשים, אם כי מותר הוא לאכול, מכל מקום

לטומאה, וכל שכן חולין שנעשו על טהרת תרומה ונטמאו, שאין האוכלם אסור מליגע בתרומה.

4. א. כן הוא בפשוטו הטעם שהתירו בפסח את האכילה [ראה רש"י ק א ד"ה אביי אמר]; ולקמן בסוגיית הגמרא ובהערות יתבארו גם אופנים אחרים.

פסח], וקברו אותו בארבעה עשר, כלומר, במוצאי יום המיתה והקבורה שהיה בערב פסח, וכל שכן במוצאי יום המיתה והקבורה שהיה בשאר ימות השנה.

כאן, משנתנו המתרת לאונן לאכול בקדשים, בכגון שמת לו מת כבר בשלושה עשר, ורק קברו בארבעה עשר, כלומר, במוצאי יום הקבורה שאינו יום המיתה, בין שהיה זה בערב פסח ובין אם היה זה בשאר ימות השנה; והחילוק הוא:

מת לו מת בארבעה עשר וקברו בארבעה עשר, כיון שמת ביום זה: יום מיתה שאנינותו מדאורייתא, תפיש אף את לילו מדרבנן ואסור הוא באכילת קדשים [מלבד פסח שהתירו לו חכמים].

מת לו מת בשלושה עשר וקברו בארבעה עשר, שביום זה לא מת אלא נקבר לבד, יום קבורה שכל אנינותו אינה אלא מדרבנן, לא תפיש את לילו מדרבנן, ומותר הוא בכל הקדשים.⁽⁵⁾

קבורה אינו אסור אפילו מדרבנן, ולמה לא יותר לאכול בקדשים בכל ימות השנה.

אלא כוונת רש"י במה שאמר "אידי ואידי", היינו כמו שפירש ב"פנים מאירות": הן מה שהתירה המשנה בפסחים לאכול את הפסח, והן מה שאסרה המשנה לאכול בקדשים מיירי בלילי פסח; ולהוציא ממה שנדחקנו לפי התירוח הראשון לומר "אבל לא בקדשים" דהיינו, בקדשים של כל השנה, אלא אף בקדשים של לילי פסח אסור הוא, שלא התירו חכמים בליל יום המיתה אלא את הפסח ולא התירו אגב כן גם את הקדשים.

ולפי זה, לאו דוקא נקטה הגמרא "כאן שמת לו מת בשלושה עשר וקברו בארבעה עשר" שהרי משנתנו אינה עוסקת דוקא בערב הפסח, אלא אגב שאמרה הגמרא "כאן שמת לו מת בארבעה עשר וקברו בארבעה", נקטה הגמרא גם כאן כעין לשון זו, וכפי שביאר ב"פנים מאירות", ועל פי זה נתבאר בפנים.

ב. ראה מה שצייד ב"שפת אמת" לבאר את טעם החילוק באופן אחר מפירוש רש"י.

ג. [מה שנקטה הגמרא "כאן שמת לו מת בארבעה עשר וקברו בארבעה עשר", ולא אמרה "כאן שמת לו מת בארבעה עשר" לבד, לכאורה היינו משום שאין האנינות פוסקת עד שנקבר

אינו בכלל העשה. ומדברי רש"י אלו היה נראה לכאורה סתירה לדבריו, שהרי בשעת זריקת הדם היה אונן מן התורה ואינו בר חיטוי, ונמצא שאינו חולק בקדשים מן התורה, ולדברי ה"מנחת חינוך" אף אם אסרוהו חכמים באכילה אין כאן העמדת דבריהם במקום עשה, שהרי אפילו עשה אין כאן.

אך אין כאן סתירה, כי אין הכוונה למצות הכהנים לאכול את הקדשים, אלא למצות הבעלים לאכול את קרבנותיהם, דומיא דאוכל את פסחו; ואמנם כן יש ראייה מכאן, שאף הבעלים בכלל המצוה ד"ואכלו אותם אשר כופר בהם"; וראה ב"מנחת חינוך" שם שדן בזה, ולפי מה שנתבאר, יש ראייה גם מכאן, ואין להאריך.

5. א. לשון רש"י הוא: רב אסי אמר, אידי ואידי בלילי פסחים, ולא קשיא: ההיא דפסחים שמת בי"ד וקברו בי"ד, הילכך בפסח אוכל, אבל לא בקדשים דאנינות לילה דיום מיתה דרבנן; ומתניתין, כשמת בי"ד וקברו בי"ד, דיום קבורה גופיה דרבנן, ולילו לא תפיס אפילו מדרבנן.

ואין כוונת רש"י במה שאמר "אידי ואידי בלילי פסחים" לומר, ששתי המשניות עוסקות בלילי פסחים דוקא, כי למה לנו להעמיד את משנתנו בלילי פסחים דוקא, והרי ליל יום

הגמרא מפרשת את המשנה בפסחים; ושואלת:

מאן תנא אנינות לילה מדרבנן, מי הוא התנא הסובר שאנינות לילה שלאחר יום המיתה אינה אלא מדרבנן, ולכן אוכל הוא את הפסח לערב? (6)

ומפרשת הגמרא: כדעת **רבי שמעון היא** משנה זו.

דתניא: אנינות לילה שלאחר יום המיתה מדברי תורה היא, **דברי רבי יהודה**.

רבי שמעון אומר: אונן, כלומר, אנינות לילה אינו מדברי תורה, **אלא מדברי סופרים**. (7)

הוסיף רבי שמעון: **תדע** שאנינות לילה אינה אלא מדרבנן, **שהרי אמרו: אונן טובל ואוכל את פסחו לערב**, אבל לא בקדשים. ולכן מותר אונן לאכול את פסחו בערב, משום שאנינות לילה אינה אלא מדברי סופרים, וכפי שנחבאר לעיל. (8)

ומקשינן: **וכי סבר רבי שמעון אנינות לילה מדרבנן בלבד היא**, ולכן מביא הוא קרבן פסח ואוכלו בערב!?

והתניא: רבי שמעון אומר: אונן אינו משלח קרבנותיו,

מאי לאו אפילו בפסח, הרי שאינו מביא קרבן פסח! (9)

מדברי סופרים.

8. **"שפת אמת"** נתקשה בלשון "תדע", שמביא רבי שמעון ראייה מדבר שרבי יהודה חלוק עליו.

9. א. לכאורה יש לעיין: למה לנו להקשות בנוסח "ומי סבר רבי שמעון אנינות לילה דרבנן?", והרי מינייה וביה יש כאן סתירה בענין פסח, ולמה לנו להכניס בקושיא את טעמו של רבי שמעון! וראה מה שכתב בזה ב"פנים מאירות".

ב. ב"שפת אמת" נתקשה בלשון הגמרא "וסבר רבי שמעון אנינות לילה מדרבנן", דמשמע, שמן הברייתא המובאת כקושיא על זה מוכח שאנינות לילה דאורייתא; והרי אין הדבר כן, כי מה שאונן אינו משלח קרבנותיו אין זה משום שבליילה לא יהא ראוי לאכול, כי הרי טמא, שאף הוא אינו ראוי לאכול, אינו מנוע מלשלח קרבנותיו, ויאכלום אחרים; אלא טעם הדין הוא משום שנאמר "שלמים", כמבואר בברייתא בסמוך, ודין מסוים הוא באונן כיון

ואפילו נקבר לאחר עשרה ימים, וכמבואר בסוגיא לקמן ק ב; ולפי זה יהא משמע מן הסוגיא כאן, שדין זה הוא מן התורה, שאם לא כן היה הפסח דוחה אותו. אך ראה רש"י על המשנה בפסחים שם].

6. א. ב"פנים מאירות" ביאר, ששאלת הגמרא "מאן תנא" קשורה בישוב הגמרא דלעיל; כי אם לא כן, היינו מפרשים את המשנה בפסחים בליל יום קבורה, אבל בליל יום המיתה אנינותו מדאורייתא, אך זה נסתר מישוב הגמרא על סתירת המשניות, ולכן שואלת הגמרא כאן "מאן תנא"; וראה עוד שם.

ב. [לכאורה היה מקום לפרש את שאלת הגמרא "מאן תנא" — על משנתנו; כי אם ביום המיתה אסרה התורה אף את הלילה, אף חז"ל היו מתקנים כן ביום הקבורה שאסרו הם].

ג. ראה מה שהקשה כאן הרש"ש.

7. לכאורה יכולה היתה הגמרא לפרש את המשנה בפסחים גם כדעת רבי, שאף הוא סובר לקמן ק ב: אנינות לילה אינה מדברי תורה אלא

ומשינין: לא, אלא לבר [חרץ] מפסח.⁽¹⁰⁾
ואכתי מקשינין: והתניא: רבי שמעון אומר:

כתיב [ויקרא ג א]: "ואם זבח שלמים
קרבנו", ללמדנו:

"שלמים": כשהוא שלם הוא מביא שלמים,
ואינו מביא שלמים כשהוא אונן.

מנין לרבות אף את התורה שאין האונן
מביא אותה?

מרבח אני את התורה, שכן נאכלת בשמחה,
כשלמים, כלומר, היות ואדם יוצא ידי חובת
שלמי שמחה בחג בהבאת תודה כמו בהבאת
שלמים.⁽¹¹⁾

מנין לרבות אף את העולה שלא יביאנה
אונן?

מרבח אני את העולה, שכן באה בנדר
ובנדבה כשלמים.

מנין לרבות אף בכור ומעשר ופסח שאין
האונן מביא אותם, אף שאינם באים בנדר
ונדבה?

מרבח אני בכור ומעשר ופסח, שכן אינן
באין על חטא כשלמים.

מנין לרבות אף חטאת ואשם, שהם באים
על חטא, שלא יביאם האונן?

תלמוד לומר "ואם זבח שלמים קרבנו",
לרבות אף את החטאת ואת האשם, שהם
נשחטים ובכלל "זבח" הם.

מנין לרבות אף את הקרבנות מן העופות
שאינם נשחטים ואינם בכלל "זבח",
והמנחות, והמתנדב את היין [כדלעיל צא
ב], ואת העצים⁽¹²⁾ ואת הלבונה, שאין אונן
מביא אותם?

תלמוד לומר "שלמים קרבנו", ללמד: כל
קרבנות שהוא מביא, כשהוא שלם הוא

שמחה, דכתיב בה שמחה [כלומר, כי בשלמים
הרי מצינו לשון שמחה]: "וזבחת שלמים ואכלת
שם ושמחת", ותודה שלמים איקרי.
וכתב על זה ב"שפת אמת": לשון רש"י
צ"ע, שכתב, שיוצאין ידי שמחה בשלמים דכתיב
בה שמחה, הא בכל קרבנות יוצאים ידי שמחה,
[ואפילו בחטאות ואשמות כדאיתא פרק קמא
דחגיגה; הוספת חתנו]; ועיקר הכוונה דכתיב
שמחה בשלמים, ותודה נמי איקרי שלמים.

12. בפשוטו היה נראה שהכוונה ל"קרבן עצים",
וכדעת רבי, במנחות כ ב, שקרבן עצים קרבן
הוא. אבל רש"י כתב: המתנדב עצים מביא קרבן
עמהם. וראה "שפת אמת" שתמה על זה, וראה
עוד ברש"י ו"עולת שלמה".

רמב"ם הביא גם כן דין זה, אף שלא פסק

שאינו שלם אינו משלח קרבנותיו, ולפי מה
סוברת הגמרא שבכלל הברייתא גם פסח, הרי
הוא גם כן מטעם זה, ואם כן אין סתירה
מברייתא זו למה שאמר רבי שמעון שאנינות
לילה דרבנן, אלא סתירה היא לגוף דינו של רבי
שמעון שהתיר לאונן לשלח את פסחו, והיה לה
לגמרא לומר: ומי סבר רבי שמעון אונן משלח
את פסחו, והתניא?!
וישוב לקושיא זו, לפי שיטת התוספות,
יתבאר בהמשך הסוגיא בהערות.

10. הטעם לחלק בין פסח לשאר קדשים לענין
"אונן משלח קרבנותיו", יתבאר בהערה בהמשך
הסוגיא.

11. כתב רש"י: יוצא בה [בתודה] ידי חובת

מביא, ואינו מביא כשהוא אונן.

תירוצים:

קתני מיהא כברייתא זו שאף את הפסח אין האונן מביא לדעת רבי שמעון; וזה הוא דלא כמבואר לעיל לדעת רבי שמעון שהאונן משלח קרבן פסחו ואוכל לערב!?

על קושיא זו מתרצת הגמרא חמשה

התירוץ הראשון: אמר תירץ רב חסדא:

פסח, כדי נסביה [בחינים נקט התנא פסח בדבריו], כי את הפסח משלח האונן ואוכל לערב. (13)

[וממה שאמר רש"י בקושיית הגמרא: "בשלמא כולהו", משמע: אם לא שאסמכתא בעלמא היא, תיקשי נמי איזו קושיא אכולהו קרבנות שנאסר להביאם באנינות, ולא נתבאר בדבריו מה היה לנו להקשות; ועוד נראה מדברי רש"י, שגם בקושיית הגמרא נקטה הגמרא שאינו אלא מדרבנן, אף שלפי פשוטו לא הוצרכנו לומר כן אלא לשיטת רב חסדא בישובו, וכאשר נראה באמת בהמשך הסוגיא, שאמוראים אחרים המיישבים את הקושיא כאן, נקטו שהוא מדאורייתא.

אבל ב"פנים מאירות" פירש את כוונת רש"י: דאי דאורייתא, מכל מקום קשיא מאי שנא בכור ומעשר שאינו מביא משום שאינו באים על חטא כשלמים, והוא הדין פסח, ויקשה למה מביא פסח. ומבואר שמפרש את דברי רש"י על תירוץ הגמרא דאמרינן "פסח כדי נסביה", וצריך תלמוד].

והתוספות כתבו לפרש, שבפסח כיון שעיקרו לאכילה אין להקפיד על ההקרבה בזמן שהוא אונן, אלא על האכילה בזמן שהוא אונן, וכיון שאנינות לילה מדרבנן היא, לא העמידו דבריהם במקום כרת; וב"שפת אמת" ביאר באופן אחר, יובאו דבריו בהמשך הסוגיא בהערה.

וכתב בחידושי רבי אריה לייב [ח"ב סימן לא ד"ה והנה בעיקר], שמדברי תוספות אלו מוכח, שאונן המשלח קרבנותיו הוא פסלות בגוף הקרבן ולא רק איסור בעלמא, ומשום דביאור דבריהם נראה, דאף דאכילת פסחים לא

כרבי וגם לא הזכיר קרבן הבא עם העצים, ומבואר שהוא סובר לפרש שאונן אינו משלח עצים למערכה; ובחידושי ר' ארי' לייב [מאלין] בחלק ב סימן לא ד"ה והנה דברי הביא בשם הגרי"ז להוכיח מזה שדין אונן אינו משלח אינו פסלות בקרבן אלא איסור הוא על האונן שלא לשלח, שהרי בעצי המערכה אין שייך פסול; וראה בהבמשך דבריו שכתב, דשני הדינים יש בזה, גם פסלות וגם איסור, ראה שם הוכחתו.

13. א. לכאורה תמוה: כיון דממעטינן מ"שלמים" שלא ישלח אדם את קרבנותיו בעודו אונן, אם כן למה באמת מותר הוא בפסח, לרב חסדא האומר "כדי נסביה", כשמת לו מת לפני השחיטה והזריקה [וכפי שיתבאר באות ג, שבהכרח אנו עוסקים באופן זה], והרי לענין זה אין מועיל מה שאנינות לילה דרבנן, כיון שבשעת שחיטת וזריקת הפסח הרי הוא אונן מן התורה, שאינו משלח קרבנותיו!?

וכתבו על זה התוספות: מתוך פירוש הקונטרס משמע, דסבר השתא דכולה אסמכתא בעלמא היא; והיינו, שמותר הוא להביא פסח משום שלא העמידו דבריהם במקום כרת; ומה שכתבו דסבר "השתא", היינו דבהמשך הסוגיא נוקטים שאר אמוראים לא כן, כמבואר בהדיא ברש"י בהמשך הסוגיא; וכוונתם לדברי רש"י שכתב: קתני מיהת פסח: דבשלמא כולהו איכא למימר מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא, אלא פסח קשיא אדלעיל דתנא טובל ואוכל פסחו.

כי סלקא דעתך אמינא: הואיל ושלמי פסח מחמת פסח אתי, כגופה דפסח דמי [מחמת הפסח הוא בא, ואם כן כגוף הפסח הוא], וכשם שאת הפסח מביא האונן, כך גם את השלמים הבאים מחמתו, (15) קא משמע לך.

התירוץ השלישי: רב מרי אמר ליישב את הקושיא, שמן המשנה בפסחים מתבאר שאונן משלח את פסחו, ובברייתא אחרת מבורר שאונן אינו משלח את פסחו:

לא קשיא:

ק-א

כאן, הברייתא ששנינו בה: אונן אינו משלח את פסחו, שמת לו מת בארבעה עשר, וקברו בארבעה עשר.

התירוץ השני: רב ששת אמר: מאי "פסח" ששנינו בברייתא? היינו שלמי פסח, כלומר חגיגת ארבעה עשר שמביאים בני החבורה כשהחבורה מרובה, כדי שייאכל הפסח על השובע; אבל פסח עצמו יכול האונן לשלח. (14)

ומקשינן עלה: אי הכי, דבשלמי פסח עוסקת הברייתא, היינו שלמים, ואין צריך ריבוי מיוחד לרבותם!?

ומשינינן: תנא שלמים הבאין מחמת עצמן היינו סתם שלמים, ותנא גם שלמים הבאים מחמת פסח; וצריך התנא ללמדנו בשניהם שהאונן אינו מביא אותם:

שאונן אינו משלח את קרבנותיו, הוא בהכרח משום האכילה שלערב, וזו הרי תלויה בדין אנינות לילה, והיינו דמקשינן: אם סובר רבי שמעון שאנינות לילה דרבנן, אם כן מן הדין שיהא מותר בפסח, שהרי שעת האכילה היא הקובעת, ובשעה זו אינו אונן אלא מדרבנן; [ומיהו אכתי יש לתמוה, למה הצרכה הגמרא להכנס לכל זה, ולא הקשתה בפשיטות סתירה בדברי רבי שמעון על פסח עצמו!].

אבל לדברי רש"י עדיין תיקשי קושיית ה"שפת אמת", כי אין הנידון כלל משום אנינות לילה דרבנן, שהרי משום אנינות יום אנו באים לאוסרו במשלוח פסחו, וצריך תלמוד.

14. כעין זה ממש לענין "בל תאחר" בראש השנה ה'א, ושם פירש רש"י: שלמי פסח: בשלא קרב בזמנו, שאבד ונתכפר באחר הוא נעשה שלמים.

15. לדברי רש"י, הנזכרים בהערה לעיל, שכל

מעכבא מכל מקום "איש לפי אכלו" בעינן, ומשום דעיקר הפסח קרב לאוכליו, ולהכי, כיון דבשעת אכילה אינו אונן לא מיקרי שהוא חסר; וכל סברא זו שייכת רק אם הוא פסלות של הקרבה באנינות, אבל אם נאמר שהוא איסור בעלמא, מה שייך בזה לחלק ולומר דתלוי בשעת אכילה, והרי מה איכפת לן באכילתו כיון דהוי איסור של שילוח והשילוח הוי ביום, ורק אם הוא דין פסול של הקרבה באנינות, אז שפיר יש לומר דכיון דעיקרו לאכילה והוא קרב לאוכליו, עיקר הדין תלוי באכילה.

ב. ועל פי דבריהם יישב ב"שפת אמת" את קושייתו [הנזכרת בהערה לעיל] על לשון הגמרא בקושייתה, שהקשתה על רבי שמעון הסובר "אנינות לילה דרבנן" מדין הברייתא שאונן אינו משלח את פסחו, ולכאורה אין הקושיא שייכת לאנינות לילה אם דרבנן היא או דאורייתא, כי הנידון הוא כאן על עצם שחיטת וזריקת הפסח על אונן בשעה שהוא אונן מדאורייתא! ולדברי התוספות מתיישב, כי ביחס לפסח מה